
SOÓS KÁLMÁN

**ZENEAKADÉMISTÁK KONCERTJE IDÉZTE MEG
HÉTHY APOR HEGEDŰMŰVÉSZT**
Virtuóz zene a Kelenvölgyi Polgári Kulturális Szalonban
(2019. III. 20.)

Héthy Apor (1944-2014)
(Héthy Apor hegedűművész emlékére)

(Soós Kálmán emlékezése a Parlando 2015/1. számában jelent meg.)

A fellépő akadémisták, balról: Dósa Csenge (hegedű); Kökény Eszter (hegedű); Lugosi Ali (klarinét); Bácsy-Schwartz Zoltán (hegedű); Pauló Zsuzsanna (zongora, a Szent István Zenei Szakgimnázium végzős hallgatója); Alföldi Nelli (hegedű); Görbitz Fülöp (brácsa); Tomasz Máté Milán (cselló); nincs a csoportképen Németh Zoltán (zongora, zeneszerzés szakos).
(Soósné Gyöngyösi Mária felvétele)

Az elhangzott műsor:

- Händel-Halvorsen: *Passacaglia* (Bácsy-Schwartz Zoltán–Lugosi Ali)
- Kovács Béla: *Hommage a Kodály* (Lugosi Ali)

- Paganini: *24. Caprice* (Bácsy-Schwartz Zoltán)
 - Beethoven: *Á-dúr Szonáta* (Alföldi Nelli–Pauló Zsuzsanna)
 - Weiner: *G-dúr vonósnégyes* (Kökény Eszter–Dósa Csenge–Görbitz Fülöp–Tomasz Máté Milán)
 - Massenet: *Thaïs – Meditation* (Bácsy-Schwartz Zoltán–Németh Zoltán)
-

Éppen százhuszonöt évvel azután, hogy a párizsi közönség először hallhatta Jules Massenet operájának *Meditáció* című zenekari betéjtét, két zeneakadémista szólóhegedű-zongora hangszerelésben Budapesten adta elő, a Kelenvölgyi Polgári Kulturális Szalonban.

Bácsy-Schwartz Zoltán és Németh Zoltán elegáns és mégis meghitt játékának az első sorban Vásáry Tamás és mellette Sinkovicz Ilona Ágnes tapsolt. Utóbbi könnyezett is, hiszen a 2014-ben elhunyt férjét, Héthy Apor idézte meg a „közös kedvenc” melódia, ahogy az egész kelenvölgyi koncert is.

Nem a *Thaïs* 1894. márciusi bemutatójának évfordulója ihlette ugyanis ezt a hangversenyt, hanem a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának hajdani hegedűművésze és zenekari igazgatója, akit a nagyközönség Magyarország első elmebajnokaként ismert. Héthy Apor 75 éves lenne. A róla elnevezett zeneakadémiai ösztöndíjban részesült fiatalok rendeztek az emlékére születésnap estét.

Dobos Ibolya háziasszonyként rendszeresen fogad zenei programokat a polgári szalonjában, ezúttal is mindent megtett, hogy élményekkel gazdagodjanak, a művészekkel együtt jól érezzék magukat a vendégek.

Szirányi János
(Soósné Gyöngyösi Mária felvétele)

Szirányi János, a Magyar Rádió korábbi elnöke idézte fel Héthy Apor emlékét. Iskolatársak és rádióbeli munkatársak voltak. Mint elmondta, a hosszú évtizedek

alatt folyton arról győződhetett meg, hogy Apor mennyire különleges ember, reneszánsz polihisztor volt. *„Teljesen természetesnek tűnt, hogy megnyerte az országos szolfézsversenyt, és hogy hangszerre volt a hegedű, a cselló, a zongora, az orgona. A nagyzenekari művekben is hol zongorázott, hol orgonált, ha nem hegedült, így a turnékra egy emberrel kevesebbet kellett utaztatni. Nemcsak érezte, hanem értette is a zenét, és mint mindennek, a zenének is a belseje érdekelte.”* Páratlan memóriája volt, a matematikától a művészettörténetig minden érdekelte, és alkatrészekből simán összerakott egy működőképes Trabantot. Hosszú éveken át a rádiózenekar érdekvédelmi harcosa volt. A vezetőknek nem mindig tetszett, de ő szókimondó tettvággyal intézte a dolgokat, így nem volt véletlen, hogy egyszer csak ő lett az együttes titkára. Akkor – mesélte Szirányi János –, össze is szövetkeztek Aporral, és együtt nyerték meg a Rádiózenekar főzeneigazgatójának Vásáry Tamást. *„Nagy öröm, hogy ő most is itt van velünk”* – zárta köszöntő szavait a Magyar Rádió volt vezetője.

Vásáry Tamás és Bácsy-Schwartz Zoltán
(Soósné Gyöngyösi Mária felvétele)

Vásáry a rá jellemző mosollyal és közvetlenséggel arra tekintett vissza, hogy Aporral milyen jól ment a „házasságuk”. Mindketten imádták a humort, nem lehetett anélkül egyetlen beszélgetés sem, hát még turné! Héthy Aportól származik a legszellemesebb bemondás is, amit életében hallott – vallotta meg a 86 évesen is fitt Mester. Egy hölgy szünetlen igyekezett Vásáry közelébe kerülni, és a Rádióban Szirányitól a portásig mindenki gyomorbajos lett, amikor megjelent az Apor által lerázhatatlan kedvesnek elnevezett hölgy. *„Tréfából egyszer azt mondtam neki, figyelj, Apor, elhatároztam, hogy elveszem ezt a nőt feleségül, és akkor szentté avatnak. Mire Apor: az lehet, de boldoggá nem... Hát ilyen bonmot-i voltak... Apor úgy ment el, hogy egyszer csak nem volt ott. Ez nem véletlen. Egy ideig most nem találkoztunk, előfordul ez barátokkal. Remélem, hogy hamarosan fogok vele találkozni...”* – zárta szavait a Kossuth-díjas zongoraművész és karmester, akit legendás Trabantjában is gyakran furikázott Apor, a „pótolhatatlan barát” a fővárosban.

A hegedűművész özvegye 2015-ben állapodott meg a Zeneakadémia Alapítvány kuratóriumával a Héthy Apor-ösztöndíj meghirdetéséről, adományozva az ahhoz szükséges forrásokat. Évente egy vagy két kivételes tehetségű hegedű szakos hallgató, illetve a rendkívüli tehetségek osztályába járó diák nyerheti el. A hegedűversenyeken kiváló eredményt elérő tanulók közül a tanszak tanárai választják ki azokat, akik a Zeneakadémia tanévzáró ünnepségén átvehetik a tízhónapos ösztöndíjat. Balassa Mariann, az Alapítvány titkára arról tájékoztatót, hogy eddig heten érdemelték ki a Héthy Apor-ösztöndíjat: 2015-ben Kökény Eszter, 2016-ban Deák Sára és Kruppa Bálint, 2017-ben Soós Máté és Schwartz Zoltán, 2018-ban Gaál Eszter és Somogyi Barnabás.

Dósa Csenge, Kökény Eszter (középen) és Dobos Ibolya
(Soósné Gyöngyösi Mária felvétele)

Az emlékkoncertre barátaikat is elhívták az ösztöndíjasok, így kilenc ifjú zenész lépett fel a szalonban. Az első Héthy Apor-ösztöndíjas, Kökény Eszter elsőhegedűs volt a Weiner-művet megszólaltató kvartettben. Záróvizsgára készülő negyedéves akadémista, Perényi Eszter és Banda Ádám tanítványa. A díj elnyerésekor még előkészítő volt, de már dobogós helyezéseket ért el zágrábi és országos hegedűversenyeken, és 2015 óta rendre támogatja a Zeneakadémia Baráti Köre.

„Nagyon szerencsésnek éreztem magam a díj elnyerésekor, mert így nem kellett haknikat vállalnom. Éppen tanárt is váltottam akkor, és keményen gyakoroltam. Jókor jött, és tettelesen is segített abban, hogy el tudtam utazni 2016-ban a vilniusi Balys Dvarionas Nemzetközi Hegedűversenyre. Talán kicsit sikerült is meghálálnom azzal, hogy elnyertem a verseny Nagydíját és még egy különdíjat is kaptam. Most is örömmel jöttem az emlékkoncertre, a vonósnégyesünk éppen egy másik megmérettetésre készül.”

Eszter édesanyja hegedűtanár, de nem volt evidens, hogy ő is zenész lesz. Odahaza intették is arra, hogy tegye, amihez kedve van, mert a zenei pályán nincs olyan, hogy a munkaidő vége.

„Magam választottam a hegedűt. Már javában gimnazista voltam, amikor eljöttem egy évre a gimi mellett a zeneakadémiai előkészítőre, és az megfogott. Óriási hatással volt rám a sok fantasztikus tanár! Kecskemétről – ott jártam a Kodály konziba – öt évig utazgattam Budapestre. Nehéz idő volt, de utólag úgy érzem, nagyon megérte. Koncertre járós vagyok, sok előadóművész a kedvencem, de ma is a tanáraink inspirálnak leginkább. Egyelőre nem gondolkodom azon, hol található állást. Arra törekszem, hogy azt az időt, amit még tanulással tölthetek el, a legjobban kihasználjam, és ha ez sikerül, akkor majd a lehetőségek is megtalálják. Eddigi életem ezt a receptet igazolta.”

Kamarázni és tanítani is nagyon szeretne majd Eszter. Ezen a tavaszon azonban Bartók II. hegedűversenyének szenteli szinte minden idejét. Úgy véli, tanulmányai koronája lehet, ha a záróvizsga után a Zeneakadémia Nagytermében adhatja elő a zeneirodalom egyik legcsodálatosabb művét.

A másik Héthy Apor-ösztöndíjast, Bácsy-Schwartz Zoltánt az édesanyja, Bácsy Györgyi segítette is az emlékkoncert megszervezésében, a műsor összeállításában. Zoltán is biztatásnak tekintette két évvel ezelőtt, hogy előkészítősként jutalmazták a díjjal.

„Lelki inspiráció volt, mert igazolta, hogy amit csinálok, abban jól fejlődöm. Az anyagi része pedig lehetővé tette, hogy jobb minőségű hangszeres eszközökkel tudjak dolgozni. Korábban nem hallottam a díjról, de aztán észrevettem, hogy Héthy Apor özvegye minden évben adományozza. Úgy gondoltam, illendő volna valamivel viszonzni, és semmi sem volna erre illőbb, mint hogy a díjazottakkal és barátainkkal egy emlékkoncertet szervezzünk. Hiszen az ösztöndíj a nevében is arra szolgál, hogy megemlékezzünk a Rádiózenekar hajdani vezetőjéről. Nagyon megelégedett voltam, hogy a zenénk ezt a magasabb érzelmi szintet szolgálhatta, a szalon légköre és a játékunk megidézze Héthy Aport.”

Zoltán több nemzetközi versenyen szerepelt sikeresen, első helyezést hozott haza Olaszországból és Szlovákiából. Két alkalommal volt már bayreuthi turnén koncertmester, és több szólókoncertet adott a ZAK Nagytermében. A fiatal hegedűs olyan képességeket akar kifejleszteni magában, amelyekkel mindenféle szakmai téren meg tud felelni, legyen az szóló, legyen az kamara vagy akár zenekar. Most elsős, így aztán ez a hosszú távú célja. Pillanatnyilag viszont szólókarriert épít magának, és „eszméletlen sok gyakorlással” igyekszik elérni a szükséges technikai perfekciót meg a kellően nagy repertoárt. Kelenvölgyben is társa volt Lugosi Dániel Ali klarinétművész, a Virtuózok tehetségkutató abszolút győztese és a csellós Tomasz Máté Milán is, aki éppen Fischer Annie-

ösztöndíjat kapott. Fellépett Zoltán a Virtuózok kiválóságainak Benczúr Házban tartott első közös koncertjén, és persze nemcsak a Facebookon repdeső konferansziébakijaival vesz részt a kamaravirtuózok 2019. évi tévés programjában.

Az ifjú muzikusok Vásáry Tamás emlékező szavaira figyelnek
(Soósné Gyöngyösi Mária felvétele)

Az emlékkonцерtról egy másik személyes élményt is őriz Zoltán: *„Többször találkoztam már Vásáry Tamással, röviden beszélgettünk is. Mindig nagy lelki feltöltődést jelentett. Óriási művész, az életben is, de ha beszélget vele az ember, akkor az az érzése, mintha nagyon régóta ismerné, mintha egy jó baráttal beszélgetne. Közvetlen, segítőkész, nagyon megdicsérte a játékomat, és azt mondta, hogy rövidesen befejezi az újabb könyvét, és ha van hozzá kedvem, összejátszhatunk egy szonátátételt. Naná, hogy van hozzá kedvem!”*

És ki tudja, miféle jövőbeli sikerek további magvait vetette el az akadémistákban ezen az esten távollétében, de mégis megidézve Héthy Apor. Az már tény, hogy az ösztöndíjas fiatalok és barátaik Kelenvölgyben hozzá méltó színvonalon szólaltatták meg hangszereiket.

*Újságíró, nyug. lapszerkesztő, nemzeti értékekkel foglalkozó helytörténeti kutató
(szül: Kercaszomor, 1952)